

Vice president Eugene Rotberg van Merrill Lynch:

„Nieuwe financiële technieken hebben geen invloed op dollarstabiliteit”

BRUSSEL — „Zonder moderne financiële technieken die maximaal voordeel proberen te halen uit koersstijgingen en -dalingen, en zonder snelle communicatiemiddelen zou de dollarkoers niet stabiel blijven. De jongste koersverzwakking van de Amerikaanse munt is heel eenvoudig te wijten aan het feit dat nogal wat mensen hun dollars willen verkopen en dat zij onvoldoende kopers vinden. De communicatie is slechts een middel waarmee bestaande informatie wordt verspreid. Schieten op de communicatie is zoals tegen de telefoon zijn omdat iemand je slecht nieuws heeft doorgebeld.”

„Ik begrijp de politici wel die de financiële technieken en de communicatiemiddelen met alle zonden van Israël beladen”, zegt Eugene Rotberg in een gesprek met de redactie. „Zij vinden dat makkelijker dan toegeven waar het schoentje echt wringt, want dan moet je er ook wat aan doen, en daar zijn de kiezers het niet altijd mee eens.” Rotberg is executive vice president van Merrill Lynch, het grootste Amerikaans makelaarskantoor.

Voordien was hij gedurende 19 jaar vice president en schatbewaarder van de Wereldbank, een instelling die hij midden vorig jaar verliet op een ogenblik dat de bank een zware reorganisatie doormaakte. „Er is gesuggereerd dat ik ben opgestapt omwille van een meningsverschil met de huidige voorzitter Barber Conable, die van de reorganisatie een prioriteit maakte. Dat ontken ik formeel. Ik heb veel respect voor Conable en voor zijn staf.”

Waarom bent u dan wel weggegaan?

„Ik vond dat na 19 jaar carrière bij de Wereldbank twee mogelijkheden voor mij openlagen. Ofwel mijn kennis van de financiële markten in de particuliere sektor gebruiken, ofwel het schuldenprobleem bij de wortels aanpakken. Omdat de Wereldbank op dat ogenblik (1987) van haar belangrijkste aandeelhouder — de Verenigde Staten — geen duidelijk mandaat kreeg voor het be-

Eugene Rotberg: „Wat is er veranderd sinds de Wereldbank midden vorig jaar haar 6.500 personeelsleden kollektief ontslag gaf?” (foto Eric Peustjens)

strijden van de schuldenkrisis, was de keuze snel gemaakt.”

Vindt u dat de Wereldbank sinds uw vertrek vooruitgang heeft geboekt?

„Ik vind dat zij nu beter werk presteert dan een tijdje geleden, maar zij haalt nog niet opnieuw het peil van haar beste jaren. Er zijn nog sterke interne meningsverschillen over de precieze rol van de Wereldbank in het schuldenprobleem. Daar bovenop komt dat de particuliere banken vaak nog een andere visie hebben op die rol.”

Is de reorganisatie van de Bank geslaagd?

„Wees eens eerlijk. Wat is er veranderd sinds de Wereldbank in mei van vorig jaar haar 6.500 personeelsleden kollektief ontslag gaf om ze nadien bijna allemaal opnieuw aan te werven? De mentaliteit en de kwaliteit van de stafmedewerkers is niet veranderd. De dialoog tussen de Bank en de kredietopnemers (landen van de Derde Wereld) is niet veranderd. De organisatie van de Bank is enkel op papier veranderd, het schuldenprobleem zelf is al evenmin veranderd.”

Reputatie

U hebt bij de Wereldbank een

soliede reputatie opgebouwd als financieel innovator. Men zegt dat u de AAA-rating (topkredietwaardigheid) van de instelling briljant hebt uitgespeeld om de beste voorwaarden te krijgen...

„Momentje. Wij hebben inderdaad een reeks innovaties doorgevoerd. Zo waren wij de allereerste instelling ter wereld die een swap opzette (het ruilen van de opbrengst van een lening tegen de opbrengst van een andere lening in een andere munt, nvd.r.). Maar dat was omdat ik over een geweldige staf kon beschikken, omdat de industrielanden in een fase van hoogconjunctuur zaten en dus veel geld beschikbaar hadden, omdat de toenmalige president van de Bank, Robert McNamara, een lange-termijnvisie had op de financiering van de instelling, en omdat de directie geen schrik had van grensverleggende oplossingen voor haar kredietnoden.”

„Kortom, de omstandigheden waren gunstig. En dank zij onze technieken slaagden wij erin het kredietaanbod voldoende te diversifiëren en de markt niet te zwaar te belasten.”

Dat lijkt nu toch niet meer het geval. Er kwam een echte inflatie van nieuwe financiële technieken

op gang waarvan het nut niet altijd even duidelijk is.

„Akkoord. Er hebben de jongste tijd technieken het licht gezien waarvan het enige nut lijkt dat ze het kunnen van de uitvinder in het licht stellen. Veel praktisch nut hebben ze niet, en ze worden ook nauwelijks of niet gebruikt.”

„Het gekke is dat er een omgekeerde relatie bestaat tussen de hoeveelheid geld in de markt en het volume van de transakties. Hoe meer geld er beschikbaar is, hoe meer financiële instellingen nieuwe technieken uitdokteren, om dat geld te mobilizeren, en hoe meer iedereen op hetzelfde ogenblik in dezelfde munt probeert te lenen om van dezelfde gunstige voorwaarden gebruik te maken. Dat geeft een geweldig hefboomeffect, waardoor het overschot meteen omslaat in een tekort.”

„Maar per saldo vind ik de nieuwe technieken en de verbeterde communicatie een positieve zaak. De norm moet uiteraard steeds blijven dat technieken moeten gebruikt worden. Anders hebben ze niet veel zin.

Zal de harmonisering van de Europese kapitaalmarkt, als die er echt komt, een sterke invloed hebben op de Amerikaanse banken?

„Het zal een hele invloed hebben, maar niet enkel op de Amerikaanse banken, ook op de Europese. Het vooruitzicht van de eenheidsmarkt doet heel wat Europese banken reeds over hun nationale grenzen kijken. Die toegenomen concurrentie zal de marge tussen de prijs van een krediet en de rente op deposito's doen vernauwen, en de rentetarieven in de diverse Europese landen naar elkaar toe doen neigen.”

„De verkleinde winstmarge zal de banken ertoe aanzetten meer risico te nemen en nog meer technieken te zoeken die een hefboomeffect bezorgen. De hefboom speelt echter in twee richtingen: hij vergroot de winst als de zaken goed gaan, maar verzwakt het verlies als er wat mis loopt. Bijgevolg zal er uiteindelijk meer controle, en een strenger toezicht op de kapitaalratio's e.d. komen, allicht op Europees vlak.” (LC)